

Els inicis de Talleres CYPP es remunten a l'any 1953, quan Joan Comas i Nogueras, llicenciat del servei militar i que havia fet l'aprenentatge a Talleres Linares, s'associà amb Jesús Ledesma i García, que provenia de Doble Cilindre SA, i formaren la societat privada Leyco.

Primer taller, a la baixada Feliu.

S'instal·laren a la baixada Feliu, 1, al domicili particular de Comas, per fer treballs de taller, en especial feines per a Talleres Trabal SA de Mataró.

L'any 1956 es traslladaren al Camí Ral, núm. 507, en un petit local de 100 m², on tenien dotze operaris. Jesús Ledesma va deixar el negoci i establí la seva residència a Sabadell, on morí l'any 1998. Aproximadament per aquelles dates, i durant uns quants anys, Joan Comas va formar societat amb Josep Bellavista i Roig, més endavant empresari de gènere de punt i propietari de l'empresa Unipunt SA.

Joan Comas va dedicar-se a la construcció de telers circulars i interlocks, el primer dels quals va ser venut a Alfons Trabal i a Joan Carrés, que treballaven al carrer de Llauder cantonada amb el carrer de Cuba. Era l'any 1958.

L'any 1960 es va crear Talleres CYPP SA, amb Joan Comas i Nogueras, Josep M. Paytuví i Gensana, de Vallgorguina, i Joaquim Parera i Creixell, fill del director de Colomer Hermanos SA. Comas s'encarregava de la mecànica, Paytuví de la secció de cilindres i la part elèctrica i Parera de l'administració.

D'esquerra a dreta, Joaquim Parera, Joan Comas i Josep M. Paytuví, els tres socis (1960).

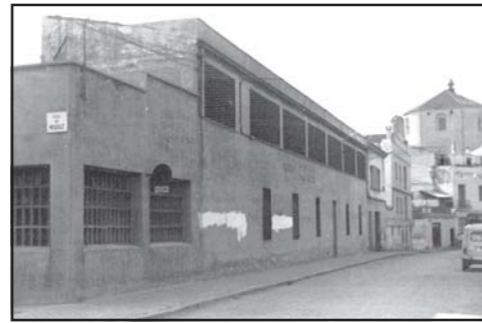
Joaquim Parera va deixar la societat entre els anys 1981 i 1982 i va morir el novembre de 1991.

L'empresa, de certa envergadura, el 1962 es traslladà al carrer de Puigblanch, núm.

2, en unes antigues naus de Can Minguell, de 900 m². Amb una gran demanda de tricotoses circulars, interlocks, transmalles, etc. iniciaren l'exportació. En aquella època, tenia una plantilla de vint treballadors.

El trasllat a l'emplaçament definitiu, la plaça del Pintor Cusachs, núm. 1, es va produir l'any 1973. El nou local tenia 3.500 m² edificats i una àmplia zona lliure, i hi van romandre fins al 1985, en què va tancar el negoci. En la nova ubicació, tenia una plantilla d'uns cinquanta-cinc treballadors.

Construïren màquines d'una i dues fontures, interlocks, tricotoses 1/1, màquines de transferència de malla, etc. Com era habitual en aquelles èpoques, els constructors servien les seves comandes amb uns dos anys de retard.

Tercer taller, al carrer de Puigblanch.

postea, de trenta polsades i vint-i-quatre jocs, una autèntica novetat en el mercat.

En col·laboració amb l'empresa Terrot fabricaren la màquina de transferència; la seva producció era d'una a la setmana, anava a parar al mercat alemany i era distribuïda per Terrot.

Talleres CYPP utilitzava una patent propietat del senyor Emili Llobet, que els la va portar a desenvolupar després d'haver venut Telcysa, la seva empresa, a Jumberca SA de Badalona. Van construir un total aproximat de dues mil dues-centes màquines,

Emplaçament definitiu, a la plaça Pintor Cusachs.

amb un ampli mercat internacional –Estats Units, Canadà, Veneçuela, Colòmbia, Equador, Mèxic, França, Bèlgica, Itàlia, Alemanya, Portugal, Síria, Egipte o Marroc–. Durant anys, treballaren en l'exportació de gran quantitat de maquinària.

L'any 1984 va arribar un període difícil. Establiren un acord amb la plantilla de l'empresa i crearen una societat anònima laboral amb el nom de Nou-Tècnic SAL, a la qual s'incorporaren els senyors Comas i Paytuví. Malgrat tot, l'empresa no reeixí i fou tancada al cap d'un any.

En no poder fer front a un crèdit hipotecari establert amb Caixa de Barcelona, l'entitat bancària es va adjudicar l'edifici, que posteriorment fou adquirit per una important empresa local.

Com a treballadors de Talleres CYPP trobem Joan Bosch i Duch, delineant-projectista, procedent de Trabal SA, que va substituir Joaquim Dorda i Comas, que posteriorment treballà com a gestor. I també Fèlix Escrich i Joan Comas –fill del fundador de Talleres CYPP SA– que junts regenten avui dia Textil Aries SA.

J.M. Ferrer

BUTLLETÍ

MUSEU DEL GÈNERE DE PUNT

NÚMERO 19

Abril 2007

EDITORIAL

Poc a poc, el fons de la Fundació va tenint més ressò arreu del país. Les visites es multipliquen i ens ve a veure gent amb diferents interessos i des de diversos indrets. El butlletí de la Diputació de Barcelona ens ha ajudat a fer-ne una bona difusió. També el boca orella ha fet que s'anés difonent molt més enllà del que podríem preveure.

Volem fer una constatació que considerem molt important, **el fet que la col·lecció (el futur museu) sigui monogràfica, ajuda, sens dubte, a què l'interès per la temàtica augmenti i arribi lluny.** De museus del gènere de punt, no n'hi ha cap més arreu de l'Estat, altres ciutats tenen museus relacionats amb el tèxtil, però, en concret, del punt, cap més. Si en un futur barregem el tema del punt amb altres aspectes de la història local, construirem un museu amb un elevat interès local, però amb poc ressò més enllà de la nostra ciutat. No volem pas dir que Mataró no necessiti un museu que reculli la seva pròpia història. Diem que el Museu del Gènere de Punt, malgrat estar vinculat en un complex museístic més ampli, cal que tingui l'autonomia suficient per poder «funcionar» i explicar-se tot sol, que es pugui visitar, seguir-ne el fil, amb independència a la resta.

De restes romanes, per exemple, tenim peces importants, però mai per mai ens podem comparar amb altres ciutats de Catalunya. Sobre el gènere de punt, si ho fem ben fet, com segur que es vol fer, cap altra ciutat no ens guanya. Aprofitem-ho i aprenguem-ne, de la mateixa manera que ho va saber fer, per exemple, Capellades, amb el Molí Paperer; qui no ha anat a Capellades gràcies al seu museu?

* * *

Foto: Montserrat Lluch

Gran afluència de visitants

No voldríem acabar aquesta editorial sense **reconèixer i agrair de manera explícita**, després d'assabentar-nos que no es presentarà de nou a les Eleccions Municipals, el suport que hem rebut de la **senyora Pilar González**. En alguns moments de desànim en què vàrem estar a punt de tirar la tovallola, la Pilar ens va esperonar a seguir endavant. S'hi va implicar personalment sense fer soroll, però amb decisions fermes i segures. Gràcies, Pilar, des de la Fundació Jaume Vilaseca.

www.fundaciojaumevilaseca.org

VISITES

Dijous, de 5 a 7 de la tarda i a hores convingudes

EDITA: **FUNDACIÓ JAUME VILASECA**
Baldomer Vila, 9 - Tel. 93 799 33 97
08303 MATARÓ
Periodicitat quadrimestral
Dip. Leg.: B-51.113-2000
Imprimeix: Copisteria Castellà. Pujol, 40. Mataró

SUMARI	
Editorial	1
Notícies	2
Fons d'Art	3
Nous ingressos	3
Talleres CYPP	4

La Fundació Jaume Vilaseca rep el suport de

avet set

EXPOSICIÓ «Mataró millora, millora Mataró»

A petició de l'empresa municipal PUMSA, la Fundació va deixar una màquina per a la mostra que s'organitzà per tal de donar a conèixer la transformació del front marítim de la ciutat, partint de l'arribada del primer tren l'any 1848 –fet que possibilità la instal·lació de grans indústries a la zona– fins als nostres dies, en què s'està transformant la façana marítima.

L'exposició, que va tenir lloc del 3 de novembre al 30 de desembre de 2006, s'instal·là en una nau de l'antiga empresa Cabot i Barba (actualment Comercial Transatlàntica SA), situada a la plaça de Miquel Biada, amb entrada per davant de l'estació.

La màquina, un teler quadrat del tipus «xerric», procedeix d'una donació feta per l'industrial Fèlix Puig, de Sant Boi de Llobregat, i va ser construïda l'any 1870 per la firma francesa Merx Cesari Mothre.

VISITES RELLEVANTS

El passat mes d'octubre de 2006, i amb pocs dies de diferència, vàrem rebre a la Fundació dues visites importants.

El dia 27 ens visitava el Molt Honorable Sr. Jordi Pujol, expresident de la Generalitat de Catalunya.

I el dia 30 ho feia l'Honorable Sr. Ferran Mascarell, aleshores conseller de Cultura de la Generalitat.

Fotografies: Salvador Lladó.

El passat dia 15 de desembre visitaren les nostres instal·lacions les senyores Sílvia Ventosa, directora del Museu Tèxtil i de la Indumentària de Barcelona, Neus Ribas, directora del Museu Marés de la Punta d'Arenys de Mar, i M. Teresa Canals, directora del Museu de l'Estampació de Premià de Mar.

Diversos museus, representatius de la llarga tradició tèxtil catalana, amb col·leccions d'alt valor històric, han unit els seus esforços per posar en marxa un circuit que inclou una ruta guiada per les seves seus, Terrassa, Barcelona, Arenys de Mar i Premià de Mar.

El primer, Centre de Documentació i Museu Tèxtil, el segon, de la Indumentària, el tercer, de la Punta, i el quart, de l'Estampació, veuran ampliat el recorregut amb el nostre Fons quan sigui realitat la seva instal·lació a Can Marfà.

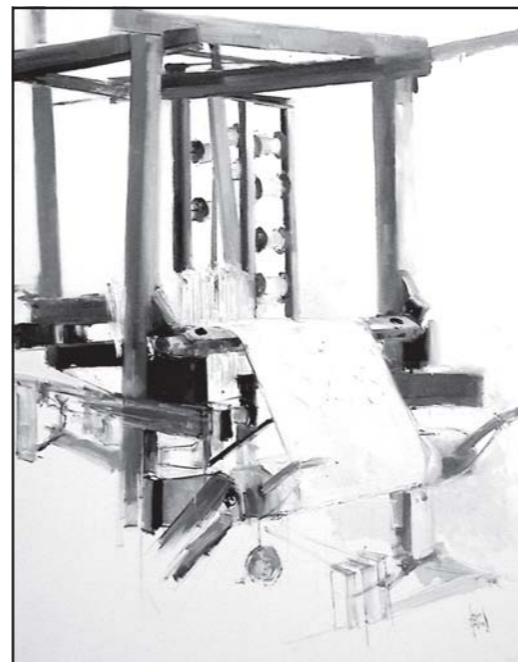
GRAN AFLUËNCIA DE VISITANTS

Les visites organitzades a la Fundació cada dijous a la tarda han tingut una forta repercussió local, malgrat la difícil localització del nostre estatge.

Si tenim en compte que el mes d'agost vàrem tancar, cada setmana hem rebut una xifra considerable de visitants que estan interessats a conèixer el nostre Fons, entre els quals trobem el Grup de la Memòria Històrica, el Casal de la Gent Gran del Parc (dos grups), el Casal de la Gatassa, l'Escola d'Adults Alarona, les Aules Sènior, el Centre Cívic Cerdanyola, el Grup d'Història del Casal i l'Escola Miquel Biada (dos grups).

Aquest inici d'any, però, hem vist desbordades totes les previsions. Entre les visites, hi ha hagut un autocar procedent de Girona i el Centre de Recursos Pedagògics del Maresme, que va portar representants de les escoles locals, de la inscripció d'abonats procedents del Patronat Municipal de Cultura i alumnes de l'IES Thos i Codina.

Més endavant, hi ha prevista la visita d'un grup d'Igualada, de dos grups més de l'Escola Miquel Biada i de representants del Centre de Recursos per a la Tecnologia de Barcelona. Tot plegat, ens obliga a organitzar torns constants de guies.

Fons d'art

MÓNICA RÓDENAS

De ben petita, els pares la van enviar a un taller de dibuix; d'aquesta manera, no ens ha de sorprendre que, als quinze anys, ja presentés la seva primera exposició a Múrcia, el seu lloc d'origen, traslladant-se, posteriorment, a Mataró amb la seva família.

Ha participat en nombroses col·lectives a diversos llocs del país i també ha presentat la seva obra a Roma. Entre d'altres, ha exposat a l'Ateneu de Caixa Laietana, al Centre Atlètic Laietània i a l'Espai Cap Gros, on va exposar teles amb la figura humana.

Ha alternat les seves exposicions amb la docència de l'art a través de la seva escola de dibuix i pintura, assolint una bona conjunció amb el contrast entre clars i obscurs, a mig camí entre el realisme i l'abstracció.

Darrerament, ha traslladat la seva residència a Cartagena, lloc de procedència de la seva família, on seguirà la seva carrera artística, també compaginada amb la docència.

Us presentem el treball que va oferir a la Fundació, un teler de llançadora que forma part del Fons d'Art.

NOUS INGRESSOS

MAQUINÀRIA

L'empresa Bonfil SL ha cedit tres coneres, construïdes respectivament per ROF de Sabadell, Constructora Ibèrica de Barcelona i la coneguda «Alarona» de Roure.

Antoni Bellavista i Nadal ens ha cedit una màquina de traus, dues de repuntar i dues bancades de confecció.

Francesc Vila i Boter, dues màquines de cosir Nogma. Maria Jubany, una màquina Singer de repuntar, d'espiral rotatiu.

De Carme Banet i Illa hem rebut una màquina de cosir amb llançadora, dels anys vint.

I d'Antonio Ortega i Maldonado, de Sant Fost de Campsentelles, una tricotosa rectilínia, construïda per Talleres Jofre de Canet de Mar.

PECES DE PUNT I TEIXIT

Ramon Julià i Massequer ha fet donació d'un parell de mitges de seda, d'entre els anys 1890 i 1900.

Teresa Soler i Pagès ha cedit dos banyadors dels anys vint, camisetes i mitjons i una balança micromètrica.

Dels germans Casabella i Gel, hem rebut dos parells de mitges de finals del segle XIX, que procedien de la seva àvia.

Carme Viladevall i Puntí, que resideix a Suïssa, ens ha fet arribar dos parells de mitges d'inicis del segle XX.

I Mercè Hugas i Prat, una brusa de senyora, un joc de llit i camises de dormir.

LLIBRES

Ricard Coma i Montoro ha donat un luxós exemplar del llibre *Màquines y Hombres*, un exhaustiu estudi de la construcció de màquines a Espanya.

L'Ajuntament d'Arenys de Mar ens ha regalat el llibre *En memòria de Jordi Palomer i Pons*.

De Núria Vallbona i Pérez hem rebut diversos lots de llibres dedicats al punt.

La casa Llibre Viu de Cirera ha cedit un exemplar del *Refranyer Tèxtil Català*.

DIVERSOS

Joan Barberà i Martínez, d'Ontinyent, que segueix de prop el nostre projecte, ens ha fet arribar dues reproduccions en gènere de punt de pintures romàniques.

De l'empresa DOMSA hem rebut un lot d'agulles. La família Ortega, de Vilassar de Mar, ha donat una conquilla per soldar agulles.

Agustí Modolell i Donis, un comptavoltes marca Record. Carme Gasau i Llagostera ha cedit diversos accessoris que procedien del seu pare.

Ramon Ritort i Baila, un petit motor marca Bergel.

Xavier Torrent i Vila, d'Arenys de Mar, ha lliurat en «dipòsit» diverses màquines, fotografies, escrits sobre el punt, llibres i documents, tot pendent de catalogar, que pertanyien al senyor Jordi Palomer i Pons, director de l'Escola de Teixits de Punt de Canet de Mar durant molts anys.

FOTOGRAFIES

La senyora Bellalta de Puiggalí ha regalat una fotografia de Can Marchal, on surten l'empresari i els directius.

De Francesc Masriera i Ballescà, hem rebut una fotografia de la plantilla de SA Clement Marot.

També ens ha arribat una fotografia panoràmica, de 100 x 80 cm, de la fàbrica de Julian Toribio i Olvera.

FONS D'ART

Elisa Mengual i Català ens ha cedit una pintura sobre tela amb una camiseta de punt.

Francesc Bas ha pintat per al Fons el quadre *Troca, bitlles i devanadora*, en tremp sobre paper.

De Manuel Llinàs i Barrios hem rebut un oli sobre tela, amb una figura humana que exhibeix una camiseta de punt.

* * *

FE D'ERRADES

En el Butlletí núm. 18 (desembre 2006), en l'història de Can Marchal, on es fa referència al senyor Josep Codina, ha de dir «director amb poders».

CANÇÓ DE FIL I AGULLA

La cançó de fil i agulla és cançó que no existeix. Ara l'agulla es despulla... ara l'agulla es vesteix...

Entra a la roba: mossega. Surt de la roba: se'n va, és llastimós!: tanta brega, només per sortir i entrar.

Josep Punsola i Vallespi
(4/2/1942)